

Agrupació Astronòmica d'Osona

C.Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 Vic (Barcelona)

Tel. 93 886 41 54

<http://www.astroosona.org>

e-mail: astrooso@astroosona.org

2005-06-30

Benvolguts consocis:

- 1ª JORNADA D'HISTÒRIA DE L'ASTRONOMIA I LA METEOROLOGIA.** Es va celebrar tal com estava anunciat dissabte 4 de juny al Temple Romà de Vic, amb la participació de 2 conferencians invitats, d'entre els quals el nostre soci honorari Pere Planesas que va parlar sobre "Reconstrucció a la mida original del major telescopi que W. Herschel va exportar", 12 ponències i un total de 38 assistents. La nostra Agrupació hi va presentar una ponència sobre el tema "Història de l'Agrupació Astronòmica d'Osona". Va ser una activitat molt interessant, organitzada per la Societat Catalana d'Història de la Ciència, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, amb la col·laboració de la nostra Agrupació i d'altres entitats culturals i acadèmiques de Vic i de Barcelona.
- ANADA A MADRID.** També s'ha fet tal com estava previst i a plena satisfacció dels 23 assistents. Va fer molta calor però les visites efectuades al Museo del Aire y de la Aeronáutica de l'aeròdrom militar de Cuatro Vientos i al Planetari del Parque Tierno Galván van ser molt interessants.
- ACTIVITATS D'ESTIU.** Les activitats previstes per a aquest estiu són les següents:
  - 8 juliol. Taller d'Astronomia a Torelló per encàrrec de l'entitat Al·lot.
  - 9 juliol. Després de la conferència sobre els Odonats del passat dia 7 a càrrec de Josep Garcia-Moreno, podem anar a una sortida amb el seu grup de recerca per observar aquests insectes. Trobada a les 11 a Vic, a Can Pamplona. Cal dur cotxe propi.
  - 9 i 10 juliol. També en aquest dia es celebra l'Star Party a Tiana. Vegeu-ne la informació annexa, que també es pot trobar a la pàgina web del GAT (Grup d'Astronomia de Tiana) www.astrotiana.com i al telèfon 934 650 626.
  - 16 juliol. També després de la conferència de Josep Castany sobre el jaciment arqueològic de Lladurs (Solsonès) del passat dia 10 de maig, podem anar a visitar aquest jaciment. Cal dur cotxe propi, sense perjudici que els assistents no es puguin agrupar. Sortida a les 9 del matí de l'aparcament que hi ha al darrera dels Mossos d'Esquadra. Es preveu visitar Lladurs al matí, dinar i visitar el jaciment a la tarda. S'haurà de caminar una mica.
  - 12 a 14 agost. Tradicional sortida a Les Llosses, des de divendres a la tarda fins a diumenge havent dinat, amb el principal objectiu de l'observació de meteors (Perseides). Cal dur sac de dormir. Durant el dissabte es duran a terme diverses activitats, entre les quals la projecció d'alguns documentals i pel·lícules de tema astronòmic i una excursió segurament diumenge al matí. Cal avisar per poder preveure adequadament el tema de la intenció, especialment per al dinar de diumenge que s'ha de reservar a la fonda.
- ECLIPSI ANULAR DE SOL.** Fins i tot sense haver concretat els detalls d'aquesta sortida ja hi ha 25 persones preinscrites, la qual cosa vol dir que s'hi podrà anar en autocar. S'ha decidit que aquesta sortida sigui de 2 dies, diumenge 2 d'octubre l'anada i dilluns dia 3 observació de l'eclipsi al matí, dinar i tornada a la tarda. Com que després de vacances ja no hi ha temps per fer les inscripcions i reserva d'hotel, es convoca totes les persones interessades a una reunió dijous 14 de juliol a les 8 del vespre per confirmar l'assistència i concretar els detalls de la sortida. Si algun preinscrit no hi pot assistir que es posi en contacte amb algú de la Junta perquè hi poguem comptar.
- PROGRAMACIÓ 4t TRIMESTRE.** Abastarà del 20 de setembre al 20 de desembre, en total seran 11 sessions, tenint en compte que no n'hi haurà els dies 11 oct, 1 nov i 6 des, que són festa o vigília de festa. Es demana a totes les persones que tinguin temes per proposar que ja els enviïn a la Junta, especificant títol i resum de la sessió, de manera que no calgui córrer a última hora per fer el programa.

Agrupació Astronòmica d'Osona

C.Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 Vic (Barcelona)

Tel. 93 886 41 54

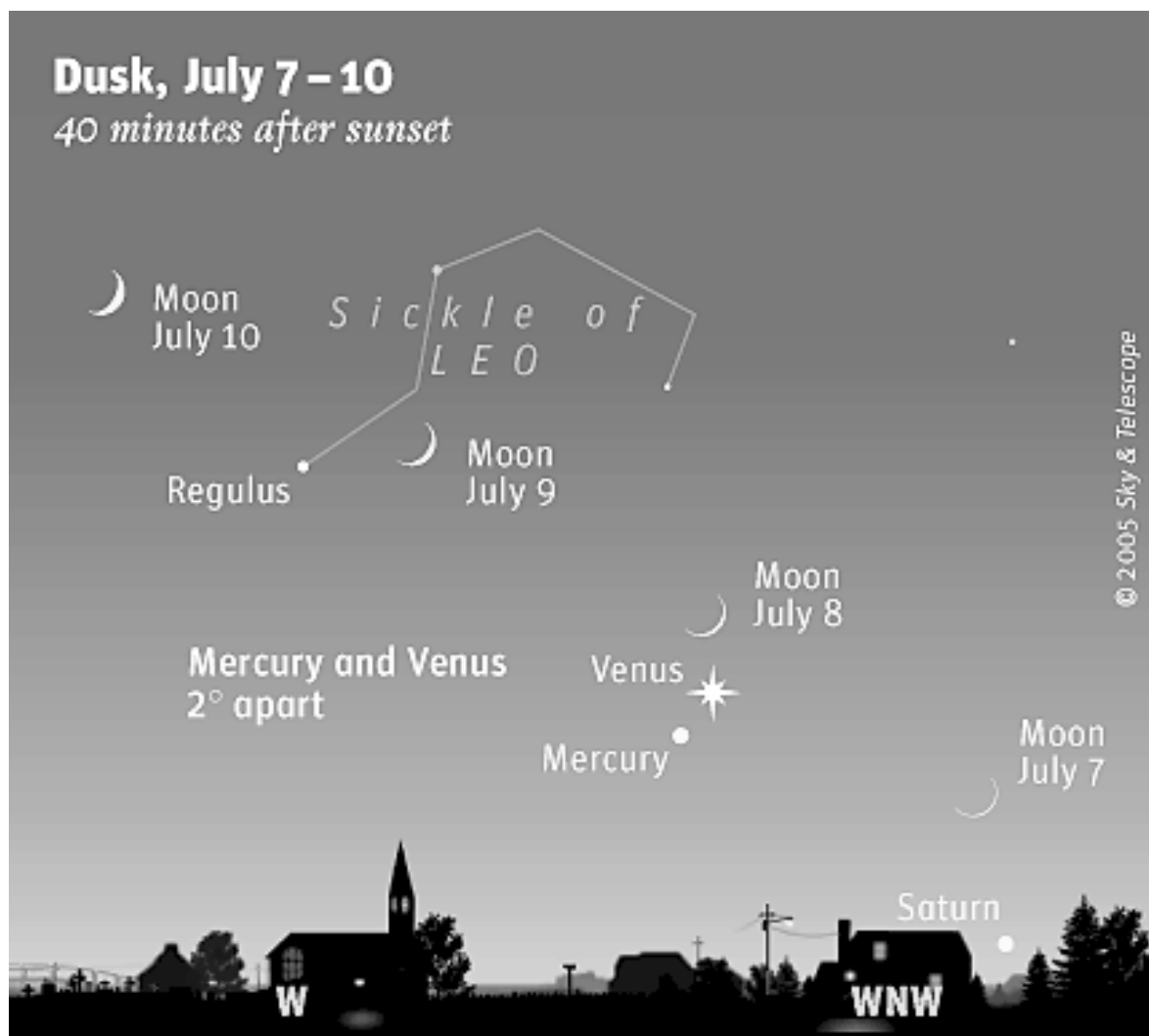
<http://www.astroosona.org>

e-mail: astrooso@astroosona.org

- REVISTA ELECTRÒNICA "NOSTRA NAU".** Aquesta revista electrònica sobre Astronomia apareix com a continuació dels programes del mateix nom de la Televisió de Catalunya. Ara ja ha aparegut el seu nº 2 i es pot consultar trobar en format d'Acrobat Reader a l'adreça www.nostranau.net/revista/Revista_nostra_nau_2.pdf o bé posant-hi el nº 1 per al 1r número editat ara fa dos mesos. L'Agrupació es proposa notificar als socis l'aparició de cada número successiu.
- CONJUNCIÓ PLANETÀRIA.** Durant els pròxims dies hi ha la possibilitat de veure al vespre en direcció a ponent Saturn (però ja està molt baix), Mercuri, Venus i la Lluna, i també Júpiter però ja més enlaire en el cel. També us adjuntem un dibuix, respecte al qual cal tenir en compte que a Europa la Lluna es veurà una mica més a la dreta del que marca, perquè aquest dibuix està fet per al cel dels Estats Units i aquí es fa fosc unes 6-8 hores abans.

Bon estiu a tothom.

LA JUNTA

Agrupació Astronòmica d'Osona

C.Pare Xifré, 1-3, 3r. 08500 Vic (Barcelona)

Tel. 93 886 41 54

<http://www.astroosona.org>

e-mail: astrooso@astroosona.org

L'ECLIPSI DE SOL DEL 3 D'OCTUBRE 2005

Aquest eclipsi serà del tipus anular en una franja d'uns 185 km d'amplada que travessarà Espanya i el nord de Portugal de biaix, des de Pontevedra cap a Madrid, fins a València i Alacant, i que trepitjarà més o menys la meitat de l'illa d'Eivissa. A la resta de la península, p. ex. a Osona, l'eclipsi només es veurà com a parcial.

L'eclipsi serà anular i no total, això perquè les distàncies de la Terra a la Lluna i al Sol no són constants, i en aquest dia el Sol estarà relativament a prop nostre i la Lluna relativament lluny, de manera que el disc lunar no arribarà a tapar ben bé el disc solar. En un punt de l'interior del Sudan l'eclipsi tindrà la seva màxima duració, de 4m 26s, i allà el diàmetre aparent de la Lluna serà el 95,8 % del del Sol i la Lluna tapparà el 91,8 % de la seva superfície. Això vol dir que enlloc no es farà fosc del tot i que no s'arribarà a veure la corona solar, com ocorre en els eclipsis totals.

La franja d'anularitat comença a l'Atlàntic, més enllà i per sobre de les illes Açores, té una forma ondulada i acaba a l'Índic, bastant al sud de l'illa de Sri Lanka. La durada de l'eclipsi varia en el sentit longitudinal i en el sentit transversal de la franja i els temps indicats disminueixen fins a 0 quan ens acostem als seus límits. Fora de la franja indicada l'eclipsi ja es veu només com a parcial. La parcialitat abasta tot Europa i bona part d'Àsia (fins a mitja Sibèria i tota l'Índia) per la part nord i tot Àfrica menys la punta del final per la part sud.

Pontevedra i Madrid queden pràcticament en la línia central de la franja d'anularitat, mentre que València queda una mica a sobre i Alacant una mica a sota. Per això des de l'Agrupació proposem anar-lo a observar a Xàtiva, que queda també ben bé al mig. Allà l'eclipsi tindrà el següent horari aproximat.

Inici de l'eclipsi parcial:	9h 42m (hora oficial d'estiu).
Inici de l'eclipsi anular:	11h 00m.
Final de l'eclipsi anular:	11h 04m.
Final de l'eclipsi parcial:	12h 30m.

A Osona els horaris són aproximadament els mateixos però, tal com hem dit, l'eclipsi només es veurà com a parcial. La Lluna tapparà un 88 % del diàmetre del Sol i un 82 % de la seva superfície. Aquest eclipsi parcial durarà una mica menys de 3 hores, aproximadament de les 9h 44m a les 12h 31m.

Una vegada més cal recalcar que **no s'ha de mirar mai el Sol directament a simple vista, ni tampoc a través d'ulleres fosques, de vidres fumats, diapositives ennegrides o altres invents casolans. Tampoc no s'ha de confiar en telescopis equipats amb filtres** si no són d'absoluta garantia, tant d'origen com d'estat de conservació. El millor que es pot fer és observar el Sol per projecció sobre una pantalla, projecció que es pot fer amb un petit forat fet a una superfície opaca qualsevol, arranament que es pot provar en els dies anteriors al fenòmen. Qualsevol imprudència en aquest sentit pot **provocar lesions irreparables a la retina i pèrdua de la vista.**

Xàtiva és la ciutat de naixement dels dos papes Borja, Calixt III i Alexandre VI i també del pintor Josep de Ribera, anomenat "el Españoleto". Durant la guerra de Successió va recolzar la causa austriacista, per la qual cosa Felip de Borbón la va fer incendiar i en va expulsar els habitants. Per això en el Museu de la Ciutat avui dia hi ha el quadre d'aquest rei penjat de cap per avall. Un altre xativí destacat va ser Francesc Martí, creador del sistema de taquigrafia Martí, i més recentment el músic Raimon Pelegero.

Entre els seus monuments més representatius hi ha: el Castell, amb restes de distintes èpoques; la Col·legiata de Santa Maria (S. XVI-XX); l'Hospital Major de Pobres (S. XV-XVI); les ermites de Sant Felix (S. XIII); de Sant Josep (S. XVIII) i de Santa Anna (S. XVI); l'església de Sant Pere (S. XVII); la de Sant Francesc (S. XIV); la porta gòtica dels Trinitaris (S. XV), la casa natal del papa Alexandre VI (S. XVI); la Casa d'Alarcó (S. XVIII) o nombrosos palaus urbans de la noblesa xativina, de distintes èpoques.

No hem trobat enlloc la població actual de Xàtiva, però la Gran Enciclopèdia Catalana diu que el 1970 hi havia uns 24.000 habitants.